

NORGES HØYESTERETT

Den 13. januar 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Kallerud og Østensen Berglund i

HR-2020-46-U, (sak nr. 19-131274SIV-HRET), sivil sak, anke over dom:

A

B

(advokat Anders Morten Brosveet)

mot

X kommune

(advokat Mette Yvonne Larsen)
(Rettslig medhjelper:
advokat Bendik Falch-Koslung)

(sak nr. 19-135171SIV-HRET)

C

(advokat Halvard Helle)

D

(advokat Paal Berg Helland – til prøve)

mot

Y kommune

(advokat Mette Yvonne Larsen)
(Rettslig medhjelper:
advokat Bendik Falch-Koslung)

(sak nr. 19-140764SIV-HRET) og (sak nr. 19-142877SIV-HRET)

I.

E

(advokat Bente Mostad Tjugum – til prøve)

mot

Z kommune

(advokat Frode Lauareid)

F

(advokat Steinar Jacob Thomassen)

II.

F

(advokat Steinar Jacob Thomassen)

mot

Z kommune

(advokat Frode Lauareid)

Møter i sakene i medhold av tvisteloven § 30-13:
Staten v/Justis- og beredskapsdepartementet

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Marius Kjelstrup Emberland)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder erklæring om partshjelp fra kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, KS.
- (2) Høyesteretts ankeutvalg har tillatt fremmet anke i sak nr. 19-131274SIV-HRET, sak nr. 19-135171SIV-HRET, sak nr. 19-140764SIV-HRET og sak nr. 19-142877SIV-HRET. De to siste sakene er forent, slik at det nå er tre saker til behandling i Høyesterett. Sakene gjelder barnevern og skal behandles i storkammer.
- (3) KS har i prosesskriv 16. desember 2019 erklært partshjelp til fordel for ankemotpartene, X, Y og Z kommuner. De ankende parter har bestridt partshjelpen.
- (4) Høyesteretts ankeutvalg bemerker at tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b fastsetter at partshjelp skal tillates for foreninger og stiftelser, samt offentlige organer i sak som ligger innenfor deres formål og naturlige virkeområde etter § 1-4. Bestemmelsen kodifiserer praksis etter tvistemålsloven med hensyn til organisasjoners adgang til å erklære hjelpeintervensjon, se for eksempel Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 242–244. Såfremt utfallet av saken berører organisasjonen eller medlemmene, og den interessen som ivaretas naturlig faller innenfor organisasjonens formål og virkefelt, er en ren prejudikatinteresse tilstrekkelig for å begrunne partshjelp, jf. HR-2015-75-U avsnitt 6 med videre henvisning.
- (5) KS er kommunesektorens interesseorganisasjon. KS har vist til at det følger av § 1 i dens vedtekter at «KS er en arbeidsgiver-, interesse- og rådgivningsorganisasjon som, gjennom ivaretagelse av medlemmenes interesser, skal arbeide for en effektiv og selvstendig kommunesektor som ivaretar innbyggernes behov.»
- (6) Den rettslige avklaringen som vil finne sted gjennom sakene som er henvist til storkammer vil få betydning, ikke bare for de tre ankemotpartene, men også for barnevernet i landets øvrige kommuner. Utfallet av saken vil kunne berøre KS og organisasjonens medlemmer. Den interessen som ivaretas omfattes av organisasjonens formål og virkefelt. Vilkårene for partshjelp etter tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b er dermed oppfylt.
- (7) Etter at anke er tillatt fremmet, får tvisteloven § 30-7 første ledd analogisk anvendelse ved erklæring om partshjelp, se blant annet se HR-2011-1751-U, avsnitt 6, med videre henvisninger. I tillegg til at de alminnelige vilkårene må være oppfylt, kreves det derfor at ankeutvalget finner at «særlige grunner» taler for å tillate partshjelpen.
- (8) Ved vurderingen av om særlige grunner foreligger, har utvalget ved tidligere avgjørelser lagt vekt på om partshjelpen vil føre til noen endring av sakens karakter eller vidløftiggjøring av saken. Særlig har det vært lagt vekt på om partshjelperen vil kunne opptre innenfor den fastsatte tidsrammen for saken, om det vil skje til fortrenghet for den annen part, og om hjelpen kan føre til dobbeltbehandling, eventuelt om dette kan unngås ved at part og partshjelper benytter samme prosessfullmektig.

- (9) KS har gitt uttrykk for at organisasjonen vil benytte samme prosessfullmektig som Z kommune, advokat Frode Lauareid. I lys av at det allerede er mange advokater som skal opptre under storkammerbehandlingen, og at partene har uttrykt at tidsrammen allerede er stram, kan det imidlertid være grunn til bekymring for om partshjelpen vil vanskeliggjøre avviklingen av saken innenfor tidsrammen. I tillegg kommer at KS har fremsatt anførsler som fremstår som noe perifere ut fra hva som er det sentrale vurderingstemaet i sakene. Sakene er først og fremst henvist til storkammer for å belyse hvilke rettslige forpliktelser som følger av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8, blant annet i lys av nyere avgjørelser på barnevernsfeltet fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD). KS har gitt uttrykk for at partshjelperens innlegg for en del vil belyse blant annet kommunestørrelser og ressursituasjonen i ulike kommuner. Utvalget har vanskelig for å se at dette er egnet til å belyse de rettslige problemstillingene som oppstår i sakene.
- (10) KS har imidlertid også pekt på kommunenes ansvar for å ivareta hensynet til barnets beste. Det er anført at kravene til bevisføring og opplysning av saken og terskelen for bruk av tvang i barnevernssaker også må avveies mot hensynet til barnets beste. Dette er anførsler som det er ønskelig å få nærmere belyst. På den annen side må det antas at både kommunene selv og staten, som opptre i saken etter tvisteloven § 30-13, vil bidra til å løfte frem disse perspektivene.
- (11) Under en viss tvil er ankeutvalget kommet til at partshjelpen bør tillates. Det understrekes imidlertid at dobbeltbehandling og vidløftiggjøring av saken må unngås. Partshjelperens innlegg må konsentreres om det rettslig relevante. Det antas tilstrekkelig for å ivareta interessene til KS at partshjelperen gir et kort samlet innlegg. Den tiden som settes av til KS må gå av den tiden som er satt av til ankemotpartene.

S L U T N I N G

KS tillates å opptre som partshjelper til fordel for ankemotpartene.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)